

Beslisnotitie herijking project WaardeVOL Brummen

Datum: 27-01-2023

Versie 3.0

Aan: Stuurgroep WaardeVOL Brummen
Van: Partneroverleg WaardeVOL Brummen
Datum: 27 januari 2023
Betreft: Beslisnotitie herijking project WaardeVOL Brummen

Voorstel

Voorgesteld wordt:

- Conform de stuurgroep van 20 oktober 2022, de scope van het schetsontwerp te handhaven en de consequenties voor onder meer de planning (langere doorlooptijd tot minimaal 1-1-2027) en de financiën (meerkosten van [REDACTED]) te accepteren. Dit onder voorwaarde dat de kosten- en risicoverdeling tussen de partners op basis van de uitgangspunten van de samenwerkingsovereenkomst gerespecteerd wordt;
- De meerkosten van de totale engineering en de bouwkosten + de risicoreservering voor de water gerelateerde maatregelen van [REDACTED] mln tussen Provincie en Waterschap te verdelen in de verhouding 75% Provincie Gelderland [REDACTED] en 25%, van het onderdeel water gerelateerde maatregelen van de bouwkosten, engineering en risicoreservering, voor Waterschap Vallei en Veluwe ([REDACTED])
- Onderschrijven van de onzekerheden en risico's (planning en financiering) van het project en instemmen met de voorgestelde beheersingsmaatregelen. Inbouwen van 2x per jaar stuurgroep momenten, waar de voortgang van het project wordt besproken en indien nodig bijgestuurd kan worden.

Inleiding

WaardeVol Brummen is een integraal- en gebiedsgericht antiverdrogingsproject. De partners provincie Gelderland, gemeente Brummen, Waterschap Vallei en Veluwe en Natuurmonumenten werken samen aan het behoud en herstel van Natura 2000-gebieden (uitvoeren beheerplan en natuурpact), klimaatadaptatie, natuurinclusieve landbouw, landschap en recreatie. De samenwerkingsovereenkomsten zijn vastgelegd in diverse samenwerkingsovereenkomsten (SOK).

Naar aanleiding van signalen over kostenoverschrijding en afwijkingen in de planning heeft de afgelopen periode een tussenevaluatie van het project plaatsgevonden. Op basis van de herijking blijkt de uitwerking van het ontwerp, het omgevingsproces (incl. MER-procedure en vergunningen) en de realisatie van de beoogde scope meer te kosten en een langere doorlooptijd nodig te hebben. De uitkomsten maken het noodzakelijk om de scope, planning en financiën te herijken en de mogelijke keuzes ter bestuurlijke besluitvorming voor te leggen.

In het bestuurlijk overleg van 20 oktober 2022 zijn drie opties voorgelegd hoe om te gaan met de ontstane situatie. In het overleg is gekozen voor optie 1: De scope niet te wijzigen, het proces te versnellen en op een parallelspoor afspraken maken over aanvullende financiering. Waarbij in het vervolgproces 2 x per jaar een stuurgroepmoment plaatsvindt, waar a.d.h.v. een voortgangsrapportage de voortgang van het project wordt besproken bijgestuurd kan worden.

De partnergroep heeft de opdracht gekregen een notitie aan de bestuurders voor te leggen, waarin helder is dat het project 'in control' is en blijft. Begroting, planning én risicodossier alsmede de wijze van financiering dient daarin goed onderbouwd aan de orde te komen. Indien dit niet lukt is de terugval optie 3: Scope schrappen en in een afgeslankte versie door gaan.

Beoogd effect

Doel is om, met inachtneming van de gebruikelijke onzekerheden die bij deze projectfase horen, te komen tot een stabiele projectscope, reële raming en robuuste planning.

Beoogd wordt om de bestuurlijke afspraken die hieruit voortkomen goed te verankeren en zorg te dragen voor een beheersbaar project met expliciete stuurgroepmomenten om te kunnen bijsturen.

Argumenten

Terugkijkend zijn op bepaalde onderdelen onjuiste aannames gedaan. Bij aanvang van de planuitwerking in 2020 is de omvang en complexiteit van de opgave ernstig onderschat:

- De SSK-SO kostenraming is gebaseerd op een regulier project, terwijl bijvoorbeeld het gebiedsproces uitermate complex is;
- Er is niet vanaf de start een volwaardig IPM team ingezet, waardoor niet alle werkzaamheden de volle aandacht hebben gekregen, bijvoorbeeld de projectbeheersing, waardoor het project lange tijd onvoldoende “in control” was;
- Diverse onderzoeks- en plankosten zijn van tevoren niet ingeschat, waardoor dit leidt tot extra kosten en doorlooptijd. Dit geldt bijvoorbeeld voor de MER-werkzaamheden;
- Ook is gebleken dat het aantal uit te voeren onderzoeken is onderschat (o.a. bodemonderzoeken en hydrologische berekeningen);
- Door Corona heeft het gebiedsproces digitaal plaatsgevonden, dit is aanzienlijk minder effectief gebleken en de ontwerpen zijn minder ver uitgewerkt. Dit zorgt voor extra kosten en een langere doorlooptijd;
- In de oorspronkelijke raming is een te lage risico reservering opgenomen, zoals gebruikelijk is bij een SSK-raming in deze fase van het project. Dit is gecorrigeerd in de raming behorende bij bijlage 1.

Om optie 1 te kunnen realiseren is een projectaanpak uitgewerkt op hoofdlijnen (zie bijlage 1, § 4.2) en zijn voorwaarden voor project succes (bijlage 1, § 4.3) benoemd. Het aantrekken van een ingenieursbureau en het opschalen van het IPM-team zijn noodzakelijke verbetermaatregelen. De kosten stijgen hiermee aanzienlijk. Om geen verdere vertraging op te lopen in het lopende proces wordt het team reeds uitgebreid en zijn de ingenieursdiensten recentelijk aanbesteed, vooruitlopend op het besluit van de stuurgroep met een voorbehoud voor daadwerkelijke gunning.

Kanttelingen

Een kantteling zijn de beschreven risico's (zie bijlage § 5.1) en planning (§ 5.2). Een project van deze omvang en complexiteit heeft altijd risico's in zich voor planning en kosten. Hier wordt rekening mee gehouden, maar dit is geen garantie dat alle risico's worden afgedekt. Het belangrijkste risico is het tijdig verwerven van de benodigde gronden om de maatregelen uit te kunnen voeren. Het eventueel niet (tijdig) verwerven van de gronden heeft impact op de planning en mogelijk doelbereik. In het uiterste geval kan het zijn dat verwerving alleen mogelijk is via gedoogplicht of onteigening. Dit geldt in het bijzonder voor watergangen waar alle betrokken eigenaren moeten meewerken om een aaneengesloten lijn te kunnen realiseren.

De complexiteit van het project heeft daarnaast te maken met het draagvlak van bewoners en ondernemers in de omgeving van WaardeVOL Brummen. Het afgelopen jaar is dit draagvlak door lange stilte afgenomen. Dit vraagt zeker in komende periode en vervolgens continue inspanning van het team om te bouwen aan herstel van dit draagvlak en de benodigde voortgang in de planvorming te behalen.

Financiën

Voor het project WaardeVOL Brummen is een nieuwe kostenraming opgesteld in lijn met de nieuwe aanpak. Het is een raming voor het totaal aan werkzaamheden voor Waardevol Brummen, inclusief de kosten voor uitvoering door de gemeente Brummen en Natuurmonumenten. In deze beslisnotitie zijn afgeronde bedragen opgenomen, de exacte bedragen zijn opgenomen in bijlage 1.

De kostenraming is hoger dan oorspronkelijk ingeschat. De oorspronkelijke raming van [redacted] mln is bijgesteld naar [redacted] en dus ruim [redacted] hoger. Vooral de geraamde proceskosten vallen fors hoger uit: deze nemen toe van [redacted] naar [redacted]. Daarnaast zijn uitvoeringskosten hoger vanwege de inflatie en is bij de nieuwe raming uitgegaan van een hogere risicoreservering (20% ipv 15%).

De afspraken over de meerkosten betreffen alleen afspraken tussen Provincie en Waterschap. Het gaat om de kosten voor de totale engineering en de bouwkosten + de risicoreservering voor de water gerelateerde maatregelen. De te verdelen meerkosten tussen Provincie en Waterschap zijn totaal [redacted] (incl. risicoreservering voor het onderdeel water gerelateerde maatregelen).

Voorgesteld wordt in lijn met de gebieds-SOK de meerkosten te verdelen in de verhouding 75% Provincie Gelderland ([redacted]) en 25% van het onderdeel water gerelateerde maatregelen voor Waterschap Vallei en Veluwe [redacted];

In de kostenraming is conform de gebruikte systematiek ook 20% risicoreservering ([redacted]) opgenomen voor de opgave die gerealiseerd gaan worden door Natuurmonumenten. Deze risicoreservering wordt niet meegenomen in de afspraken tussen Provincie en Waterschap. Mochten deze risico's zich voordoen maken Provincie en Natuurmonumenten hier onderling afspraken over.

Vervolg

Na de besluitvorming op 1 februari 2023 worden de consequenties vertaald in de projectaanpak, de samenwerkingsafspraken en de te volgen besluitvormingsprocedures.

Bijlagen

1: rapportage tussenevaluatie en herijking, opgesteld door de projectorganisatie

Besluit